

Vandrerne

Taler

Abid Raja

Dato

29 august 2008

Sted

Alexandraparken, Molde

Omstendigheter

Bjørnsonfestivalen

- 1 De innvandrerne, utlendingene og minoritetene vi kjenner igjen fra mediebildet i dag, startet å komme til Norge for 35 år siden. På 70-tallet vandrer en gruppe pakistanere, fra det asiatiske kontinent, til Norge. De kom sjølsagt ikke direkte hit, de vandrer gjennom daler, skog, byer, land, noen med lastebiler, noen i buss,
- 5 båt og tog - ja noen til og med til fots. For de første var det ikke gitt at det var Norge det skulle bli, det ble mer et tilfeldig valg. Mange var innom Tyskland, Danmark, men ryktet spredte seg fort at her i Norge var det arbeid å få. Men denne vandringen, innvandringen til Norge, denne ble stoppet i 1975. Da ble det innført innvandringsstopp. Den såkalte åpne grensa var nå lukket og døra
- 10 var ikke lenger åpen - slusene var stengt, paradiset dører var lukket for fremmede. Vi var ikke så hjertelige til å ønske velkommen. Vi, sier jeg. Jeg mener altså de, de norske som styrte landet den gangen. Men før døra ble stengt, var det en rekke pakistanere som slapp igjennom, de hadde vandret hele vegen fra landsbyen i Punjab, ja landsbyen i Punjab ja, der hvor en det siste året har fått
- 15 avslørt store kåker av noen palasser; pengene har vandrer ned igjen, en del av de pengene som skulle ha vandret inn fellekassa men som ble unndratt med hjelp av en norsk regnskapsfører og av pakistanske drosjesjåfører. Joda, fra landsbyen i Punjab, ikke akkurat som bygetullinger fra distrikter i Norge som vandret til storbyene som Oslo, men analfabeter og tradisjonister i tillegg. Punjab ja,
- 20 hjertet av Pakistan, hvor pakistanere flest bor, hvor norskpakistanere, danskpakistanere og for eksempel britiskpakistanere flest kommer fra. Punjab, eller Panjab, som pakistanere sier der. Jo da, de fleste, så å si alle, kom med hederlige hensikter på 70-tallet, de vandrer jo ikke hit for å begå kriminalitet.
- 25 Nei, ikke for å begå kriminalitet, nei. Men for å arbeide, reisen var jo ikke så langt sjøl om en tar i betraktning at reisen i dag med direktefly fra Gardermoen 2 ganger i uka kun tar 8 timer. Jo da, selve reisen var ikke lang sjøl om en den

30 gang ikke tok fly, spørsmålet er om en klarte å gjennomføre den mentale reise samtidig - eller om det overhodet var fundert over. Den mentale reisen, nei, fra Punjab til Oslo. Hvordan skulle det være mulig?

35 Norge var ikke da hva Norge er i dag, men likevel var det et land som hadde eksistert lengre enn nyfødte Pakistan i 1947. Det ble løsrevet fra India, altså det var ikke okkupert fra før, men det ble en selvstendig nasjon mens India ennå var under britisk styre, britisk koloni, kronjuvel nesten, India ble frigjort dagen etter. Men Pakistan ble altså stiftet for knapt 60 år siden. Hvor langt kan en reise på den tida? Men nei, uansett lengden på 60 års reise, tenkte ikke pakistanere, disse såkalte førstegenerasjonspakistanerne, på å begå kriminalitet i landet de vandret til, innvandret til. Men så vokste barna deres opp, det tok jo ikke lange 40 tida, og bare i sine unge 10-år startet småungdommen, såkalte norskpakistanere, andregenerasjonen, født og oppvokst i Norge, slike som meg altså, å lage trøbbel. Vi dannet gjenger.

45 Denne mentaliteten - gjengmentaliteten - skulle en tro hadde vandret inn i landet sammen med foreldregenerasjonen; altså de vandret jo i flokk de og, de jobbet i flokk i timevis, overtid i flokk, gikk i moskeen i flokk, tok drittjobbene, mon tro om det henger sammen med at de faktisk vasket mye dritt, toaletter altså *. og de bodde jo også i flokk, 15-20 stykker i knøttsmå 60 kvm leiligheter, 50 det var bare madrasser som trengtes på golvet - sove på skift da noen jobbet jo nattarbeid også, de var jo her for å tjene penger. De vandret jo rundt i nye Norge nesten kledd som en gjeng også, i alle fall kunne deres bekledning minne om moderne gjenger i USA, lik bekledning; hvite nystrøkne skjorter, svarte bukser, svarte sko og hvite tennissokker - så smilte de så jækla mye, disse pakistanerne. 55 Kanskje litt eksotiske, tenkte noen den gangen - kanskje derfor de dro så mange damer - jo barn satte dem også; det er faktisk like mange barn født av blandingsekteskap som det er barn av andregenerasjonen. Overrasket meg også det, ja, når SSB sa det. Jo da, de dro mange damer; de var jo eksotiske, brune øyne, svart tjukt hår, spennende. Likt kledd - men de var ingen kriminell gjeng. 60 Hvordan klarte etterkommerne å bli gjengmedlemmer. Og var dette en del av planen da de vandret hit?

Bjørnstjerne var en samfunnsengasjert radikal venstremann. Jo da, han var venstremann. Og vi i Venstre forstår at gjenger dannes av alle grupper; altså, en 65 hører om A- og B-gjengen i media; noen av dem synes det er kult å bli avbildet med fete biler og gullkjettinger; da kommer en liksom ikke i politiets søkelys *

med disse mediaskye pakkisene glemmer en de farligste og tøffeste gjengene i landet; nynazistiske og militante Vigrid, hva med Bandidos eller Hells Angels, eller hva med så å si etnisk hvite nokas-gjengen? Så skal jeg ikke kjede dere med kriminologi-litteratur som sier noe om tettbebygde strøk, sosioøkonomisk status og sånt om hvorfor det blir gjenger og kriminalitet og sånt *

Men jo, disse vandrerne, som kom til Norge, disse førstegenerasjons pakistanerne, de har produsert barn i alle fall. I motsetning til 1,2 barn i norsknorske familier, er det vel 3 hos pakistanerne. Eller 5. Det er iallfall 6-7 hos somalierne. Kanskje disse vandrerne tar over Norge, tenker mange, og FrP sier jo høyt det som mange tenker. Fysj, for et parti. Vel vel, dette er jo ingen politisk tale, men alt handler jo om juss, pleide jeg å si da jeg var advokat. Men kanskje alt likevel er politikk.

Men det er nesten 30.000 pakistanere i Norge i dag. Det utgjør ca. 0,6 % av befolkningen totalt; mon tro hvor lenge det skal gå før vi kommer opp i 1 hel %. Ja, vi må nesten dobles, og folk vandrer jo ikke bare ut av landet med også fra verden - de dævver altså - og innvandrere har jo kortere levealder enn nordmenn, så det er ganske lenge til vi blir 1% og langt fra at vi tar over Norge. Men det er greit å være litt redd - det er vel et sunnhetstegn. Imidlertid, som vi jurister pleier å formulere oss, imidlertid - på medisinstudiet ja, der er nesten 6 % av studentene norskpakistanere - det er 10 ganger mer representert i forhold til befolkningstallet. Men det er jo også en gjengmentalitet, bare som ingen ende vil ta. Nå skal de bli leger, liksom, disse innvandrerne, alle sammen. Og utdanning ellers skal de ha, disse etterkommerne av innvandrere som ble sluppet inn for å gjøre drittjobbene; noe mer enn det og, da; fabrikk, transport, sørvis og annet lavtlønns. Men disse barna deres, på den enes siden bedriver de gjengkriminalitet og på den andre siden tar de over det medisinske fakultet. Konspiratørene mener slike bruninger som meg har øynet seg legeforeningen; kanskje den mektigste foreningen i Norge. Altså holder det ikke med at de tar damene våres?

Vel, vel. 6 % pluss/minus, men disse vandrende som tok turen over og fullførte den i løpet av et par uker; de klarte ikke å reflektere over all ukulturen de også gikk og bar på i sekken. Det var den mentale reisen, ja, som ikke går så fort for bygdetullinger. Men det er som alkohol, vettu, i Norge vet vi hva alkohol gjør med oss, jeg tenker også på sykdommer, men mye mer vold, vold i hjemmet, barna, ikke minst vold i samfunnet; men det er så utbredt at folk flest bare

drikker og bryr seg lite om skadevirkningene på seg selv eller andre - det er jo innarbeidet. Det er vel slik med kvinneundertrykking i innvandrerhjem; det er så vanlig og utbredt, og en har gjort det i alle år, hvorfor skulle noen bry seg om det. Nei vel, nei, alkohol skader ikke den som drikker eller den som blir offer for det, så det er ikke sammenliknbare ting. Slik snakker også mange innvandrerkvinner; de har ikke tatt skade av julinga eller undertrykkelsen fra faren, broren eller mannen. Og foreldre mener de ikke tok skade når de fikk juling, og da kan de jo bare jule opp sine barn i oppdragerøyemed. Nei da, fysisk vandring innebærer intet for den mentale reisen. Den tar nå litt lengre tid, ja.

En kan jo spørre seg hvorfor ikke innvandrere klarer å tilpasse seg idealet i Norge eller Vesten, at en skal finne sin ektefelle sjøl. Jo da, mentalt er en pendo ennå. Pendo jo, bygdetulling betyr det på urdu, pendoer blir flertallet. Si det; pendoer. Ja da, vi, slike som meg, ler og baksnakker disse pendoene. Men de er i hopetall. Ikke flertall, jo i flertall på landsbygda i Pakistan, men heldigvis ikke slik i Vesten. Men tendensen er jo der når også barna vokser opp og viderefører kastevesenet, ja et uvesen som vandret fra India til Pakistan, før landet ble delt i 1947, og det har vandret med indere og pakistanere til Vesten, og det finnes også i Norge. Jo, ja, men er det så jækla farlig, da? Kastevesenet, greit å få klassifisert folk vel, eller kanskje det bare viser opphav og tilhørighet; klaner er jo greit, og mange norske navn bærer jo mye ære og historie i seg.

Vel, kastevesenet er nå et uvesen. Den deler mennesker inn i grupper, i hierarki, noen som bedre enn andre i kraft av hvilken kaste de er født inn i. I voksne liv hindrer det unge mennesker å gifte seg med hverandre; vi blander da ikke kaster. Så har vi jo de mange tvangsekteskapene, men de bryr vi jo oss bare om så sant media har et fokus på det. Nesten som pensjonssakene til politikerne; om noen dager er det glemt. Sakene vandrer videre; slik pressefolk sier det; sendt er glemt. Vel, vel.

Tema for talen var hva som skjer når to kulturer møtes. Ja, si det. Problemer, vil noen si, i all fall de problemorienterte. Utvikling kanskje, spennende er det i alle fall med noe nytt. Det motsatte tiltrekker. Men det må ikke skille seg så fryktelig, så vesentlig fra oss. Gjør det det, blir det for fremmed, og det skremmer. Muslimer, vold og terror, ja det skremmer. Det må være eksotisk nok til at det tiltrekker, mange norske menn har for eksempel lurt; hva er det under burkaen *. det må være eksotisk nok som en deilig magedanserinne, men det må nesten være mulig å reise fra det, som fra Gran Canaria, det er jo eksotisk i noen

hjem. Mat, klær, filmer og musikk, det er flott, det; men mennesker, hm, kanskje det er dét det er. Det er menneskene med de meningene og ideene som skremmer. Tingene vil vi gjerne ha, og noen innslag av ditt og datt, men så skal 25 % av Oslos befolkningen være annerledeshudet, med annen kultur og religion, der går vel grensa for tålmodigheten og mangfoldet, hva? Det ble 150 plutselig mange av dem, de kryr som maur snart. Og de undergraver vårt samfunn, med kvinneundertrykking (hva er det som er verst med kvinneundertrykkingen sett fra storsamfunnet - at kvinnene undertrykkes i innvandrerhjem eller at storsamfunnet kun får med mennene å gjøre). Og tar vi 155 egentlig denne befolkningen som har vandret hit og deres problemer på alvor? Tenk dere de mange sakene de siste åra med drap og vold mot sine nære kjære; innvandrere har vært godt representert på den statistikken; drap og vold mot ektefeller og barn særlig, men uten at samfunnet har tatt nødvendige konsekvenser av det. Å nei da, dette er innvandrernes problem; vi trenger ikke 160 politikk tilpasset dem. Altså, ærlig talt; vi har gode miljøpolitikere, finanspolitikere, samferdselseksperter altså * men hvilken politiker kan innvandring og integrering og har det som særfelt; da tenker jeg ikke på Carl I. Hagen og en del av den rasistiske gjengen hos FrP. Rasister er vel ikke de beste til å integrere Norge vel? Men dette sier vel også noe om hvor lett vi tar på 165 innvandrersproblematikken; helst vil vi ikke ha de problemene, og har problemene først dukket opp, vil vi helst ikke forholde oss til det. Bare i media, for å vise avsky, markere oss og vise at vi bryr oss. Til neste gang temaet kommer opp i media igjen. Ja, hvordan skal vi endre holdningene om at kvinner skal være likestilte, homofile skal få være homofile etter sitt frie valg og legning, barn skal 170 få vokse opp til å bli frie individer, ikke bli underkuet og indoktrinert, de som ikke lengre ønsker å være muslimer skal få lov til å slutte konsekvensløst med det. Nei, fordi vi ikke har svar på dette ukjente som vi ikke kjenner som har vandret plutselig over oss - så er det vel tryggest og lettest å skygge banen og la det seile sin egen sjø.

175

Møtet mellom kulturer skaper friksjoner i alle fall, uenigheter, og mangfold. Jo da, vi vet jo mye av det som skjer når fremmede kulturer møtes. Jeg skal ikke dvele ved det positive og pjattete.

180 Spørsmålet avslutningsvis for meg er hvor denne vandringen skal hen. Altså, en kan også stille spørsmålet hvor lenge vi skal omtales som innvandrere, er jeg det for eksempel? Hvor har for eksempel jeg innvandret fra da - jeg ble liksom født på Aker sykehus i Oslo. Pussig er det jo når jeg leser skilt hvor det står "muslim

185 go home - eller Norge for nordmenn". Hvor er home, og er Norge liksom ikke
for meg? Hvordan blir det med barna som jeg og slike som meg vil få, altså hvor
mange generasjoner skal det gå før en kan kalle seg norsk? Aldri, kanskje * er det
hudfargen som avgjør det? Skulle en følge Gro, skulle det vel holde å vise seg å
være god, det er jo typisk norsk. Og innvandrere har vandret fra en klasse til en
190 annen bare på en generasjon; for 30 år siden var pakistanere i landet underklasse
og arbeidere, i dag, og bare på en generasjon har en reist fra arbeider- og
underklassen til middelklassen. Det skal en se langt etter for å finne liknende
eksempler på, klassereiser på en generasjon; ja vi kan godt konkludere at vi
vandrer er sultne, vi vil oppnå noe og vi er ikke lett å mette. Slikt sett er vi
195 sjelden fornøyd med det vi har * så det blir en evig jakt og vandring, mål som
aldri nås fordi det stadig settes nye.

En kan si det er flott med utdanning og rikdom. Spørs om en også får hovmod
som følger med. Men det å lykkes skulle en tro gjorde en norsk - det vil vært litt
200 av en vandring om sotrørene ble akseptert som norske - slik John Carew har
blitt; altså, ingen snakker om norsk-gambiske Carew. Han ER norsk, han. Men
denne klassereisen har ikke nordmenn fått med seg, kanskje; kanskje derfor får
ikke innvandrere jobb selv om de har mastegrader - søknadene faller liksom ut
av bunken og i søppelkurven - kanskje det er overlevelsesstrategi; vi kan jo ikke la
205 dem invadere oss helt på vår arbeidsplass og gjøre kolleger ut av dem. Eller er det
bare uvitenhet og redsel? Men hyggelig er det jo at taxisjåførene i Oslo har
mange ansatte med mastergrader; samtalene i fylla blir liksom litt mer
interessante da.

210 Vel, en kunne jo fortsatt å undre seg over hva som skulle til for at vi skal bli en
nasjon? Bjørnson var visst en nasjonalist, han også. Jeg sier også, fordi de fleste
som meg er ganske så nasjonalistiske, til fordel for Norge. Verne om våre
fiskeriressurser, kontinentalsokkel og ikke minst smutthullene og oljeressurser.
Vi ønsker det skal være norskeid. Og tro det eller ei, veldig mange innvandrere
215 føler også at vandringen, innvandringen da, skal være mindre, slik at en klarer å
integre de vi alt har. Problemet er at alle innvandrere puttes i samme gruppe;
en skiller ikke mellom førstegenerasjon, andregenerasjon som er født her,
innvandrere som kommer på familiejenforening, som for eksempel når
pakistanere henter ektefelle på landsbygda eller når Ola Dunk henter koner i
220 Thailand for i ettertid å fylle krisesentrene i Norge, men til forskjell fra dette er
det også innvandring i form av flyktninger som flykter fra krig, eller asylsøkere
som er forfulgt i sine hjemland ... jo da, det er komplekst og det er mye, og de er

225 forskjellige fra oss. Men hva er løsningen i dette; la dette løpe sitt egen løp eller lære om disse nye borgerne og ta dem på alvor? Vel, dette har jeg skrevet bok om og har ikke tenkt å lese høyt fra den her, du kan lese sjøl. Jo tidligere en forstår at innvandrere er her for å bli, jo bedre. Og når en forstår dette, vil en kanskje forstå at vi må lære om hverandre. Ellers vil vandringen stoppe.

230 Vel vel, vi får vandre videre, takk for meg.

Kilde

www.rbnett.no (Manus - ikke bearbeidet for skriftlig presentasjon)

URI

235 <https://www.virksommeord.no/tale/vandrerne>

240

245

250

255

260